

Οικονομικές Αποφάσεις

Κατανάλωση: Η κατανάλωση αφορά την αγορά βασικών αγαθών (όπως τρόφιμα και ρουχισμό) και τη χρήση βασικών υπηρεσιών (όπως ηλεκτρισμός) έναντι κάποιου χρηματικού ποσού.

Αποταμίευση: Οι άνθρωποι πρέπει να αποταμιεύουν για να μπορούν να:

- Καλύπτουν τα έξοδα διαβίωσης τους
- Καλύπτουν μελλοντικές ανάγκες, αναμενόμενες και μη (δηλαδή κάποια έκτακτη οικονομική ανάγκη που μπορεί να προκύψει όπως η αντικατάσταση ψυγείου)
- Πραγματοποιήσουν κάποιο μελλοντικό τους στόχο και να
- Αγοράζουν και να συσσωρεύουν περιουσιακά στοιχεία.

Ο αποτελεσματικότερος τρόπος αποταμίευσης είναι η εξοικονόμηση ενός σταθερού ποσού σε τακτά χρονικά διαστήματα (π.χ. μηνιαία) σ' ένα τραπεζικό λογαριασμό αποταμίευσης. Η τακτική αποταμίευση οδηγεί σε συσσώρευση αποταμιεύσεων και τόκων. Ιδανικά στην αρχή κάθε μήνα (μετά την λήψη του μηνιαίου εισοδήματος) πρέπει να γίνεται η αποταμίευση διότι δεν ξεχνάς και προσαρμόζεις τις δαπάνες του ανάλογα με το διαθέσιμο εισόδημα του (υπόλοιπο).

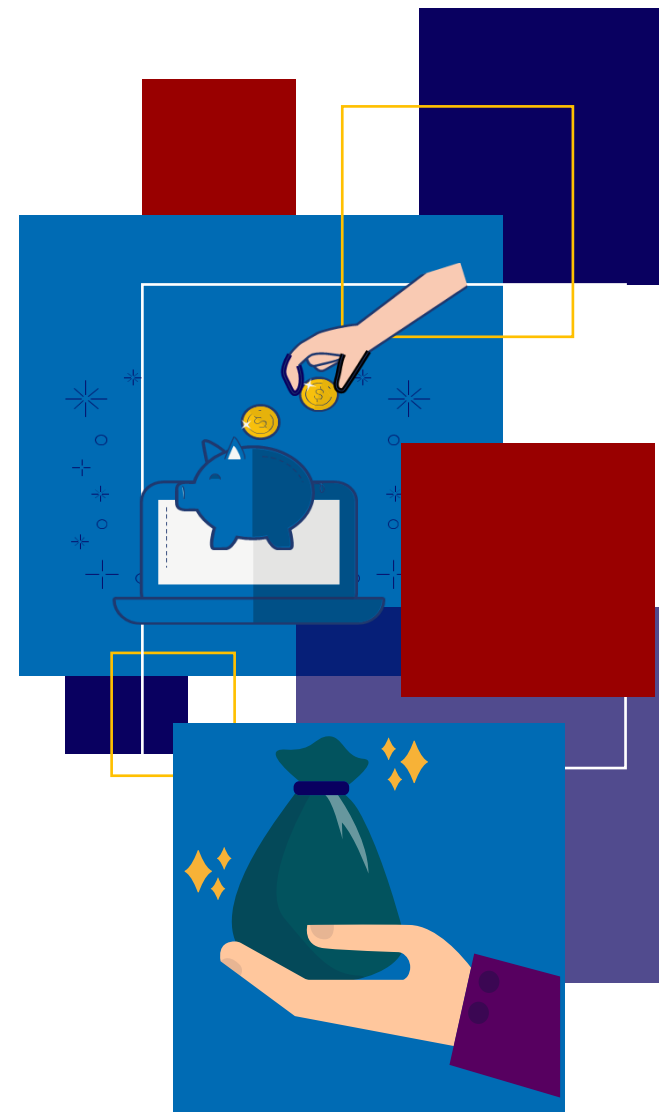
Δανεισμός: Πολλοί άνθρωποι δανείζονται προκειμένου να αγοράσουν διάφορα αγαθά (όπως αυτοκίνητο, σπιτί κοκ) είτε να χρηματοδοτήσουν τις σπουδές τους και/ή κάποια επιχειρηματική τους ιδέα επειδή δεν έχουν άμεσα τα απαραίτητα χρήματα. Δηλαδή, ένας άνθρωπος μπορεί να επισυνάψει δανειακή σύμβαση (δηλαδή έχει τον ρόλο του δανειολήπτη) με κάποιο δανειστή (συνήθως τον ρόλο αυτό τον παίρνει κάποια τράπεζα) έναντι της υπόσχεσης ότι θα αποπληρώσει το ποσό αυτό συν κάποιο κόστος. Το κόστος δανεισμού περιλαμβάνει τόκο και άλλα έξοδα σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης.

Κοινό στοιχείο της αποταμίευσης και του δανεισμού είναι ο τόκος ο οποίος καθορίζεται από το επιτόκιο σύμφωνα με τους όρους της κάθε σύμβασης.

Τραπεζικό Σύστημα

Όταν κάποιος καταθέτει χρήματα σ' έναν τραπεζικό λογαριασμό, λαμβάνει τόκο επί των καταθέσεων του. Η τράπεζα δανείζει τα χρήματα αυτά σε ανθρώπους, εταιρείες ή ιδρύματα και λαμβάνει τόκο επί του δανείου. Ο τόκος καθορίζεται από το επιτόκιο σύμφωνα με τους όρους της κάθε σύμβασης. Ένα επιτόκιο συνήθως διατυπώνεται ως ποσοστό και σε ετήσια βάση. Το επιτόκιο είναι το ενοίκιο που πληρώνει η τράπεζα στον καταθέτη είτε ο δανειζόμενος στον δανειολήπτη για την παραχώρηση των χρημάτων του. Τα δανειστικά επιτόκια είναι συνήθως υψηλότερα από τα επιτόκια καταθέσεων, αποφέροντας καθαρά έσοδα (οικονομικό όφελος) στην τράπεζα. Η διαφορά αυτή ονομάζεται διαφορά επιτοκίου.

Σημείωση: Τα επιτόκια συνήθως είναι σταθερά ή κυμαινόμενα.

Φεστιβάλ Up To YOU(th)

Σάββατο 23 Σεπτεμβρίου

Δρ Παναγιώτης Χ. Ανδρέου
Αναπληρωτής Καθηγητής
Χρηματοοικονομικής

Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Όταν ζητήθηκε από τον Άλμπερτ Αϊνστάιν να ονοματίσει την μεγαλύτερη ανακάλυψη στην ανθρωπότητα, εκείνος απλά απάντησε: «**Ο ανατοκισμός**»
 David Hartgill: "Power of compounding", The Advertiser, 15 Σεπτεμβρίου 1997

Απλός και Σύνθετος Τόκος

Η απλή μέθοδος υπολογισμού του τόκου εφαρμόζεται κυρίως στα βραχυπρόθεσμα δάνεια ή όταν ένα δάνειο περιλαμβάνει ετήσιες καταβολές ή μικρότερες περιόδους αποπληρωμής με την μέθοδο των τριών ή με μία τυποποιημένη συνάρτηση:

Τόκος=Αρχική Κεφάλαιο * Επιτόκιο * Ημέρες/Έτος

Αν σήμερα αποταμιεύσω στην τράπεζα €20.000 με επιτόκιο 5%, για ένα έτος πως μπορώ να υπολογίσω τον τόκο που θα μου οφείλει η τράπεζα τα επόμενα έτη;

- Σ' ένα έτος από σήμερα: Απλή Μέθοδος

Τόκος = €20.000 * 5% * 360/360 = €1.000

- Σε δύο ή περισσότερα έτη από σήμερα: Σύνθετη Μέθοδος

Τόκος Έτους = Αρχικό Κεφάλαιο * Επιτόκιο + Συνολικός Τόκος Προηγούμενων Ετών * Επιτόκιο
 = (Αρχικό Κεφάλαιο + Τόκος Προηγούμενων Ετών) * Επιτόκιο = Αρχικό Υπόλοιπο * Επιτόκιο

Δηλαδή, σε δύο έτη από σήμερα:

Αρχικό Υπόλοιπο = €21.000

Τόκος 2ου Έτους = €21.000 * 5% = €1.050

Τελικό Υπόλοιπο = €21000+€1.050

Με παρόμοιο τρόπο σε τρία έτη από σήμερα:

Τόκος 3ου Έτους = €22.050 * 5% = €1.102,50

Αρχικό Υπόλοιπο = €22.050

Τελικό Υπόλοιπο = €22.050+€1.102,50

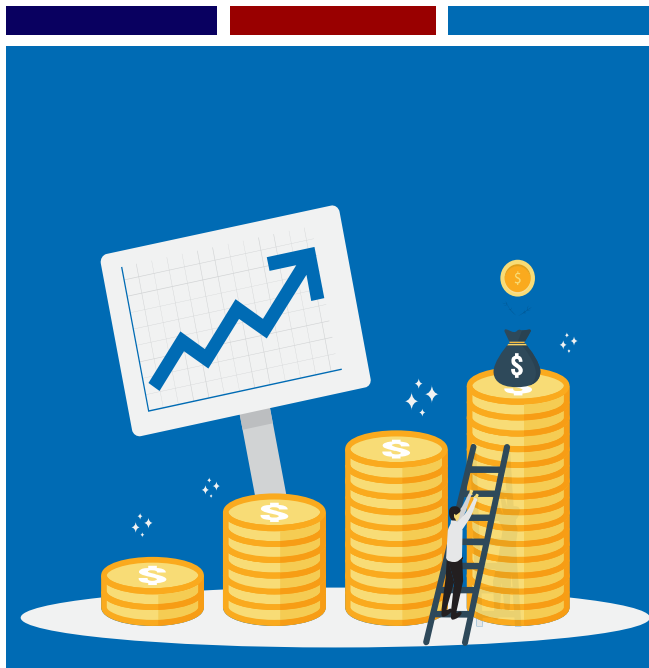
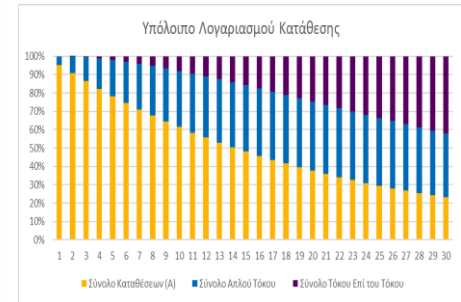
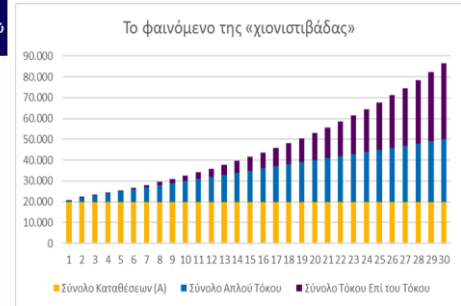
Άρα , στον ανατοκισμό η τράπεζα δεν τοκίζει μόνο το αρχικό μας ποσό, αλλά όλο το ποσό που προκύπτει από την προηγούμενη περίοδο τοκισμού.

Αυτό έχει ως συνέπεια, να καταλήγουμε με περισσότερα χρήματα στο τέλος στον λογαριασμό αποταμιεύσεων μας, ή στην περίπτωση δανεισμού, να χρωστάμε περισσότερα χρήματα στην τράπεζα. Ο σύνθετος τόκος αυξάνεται εκθετικά με την πάροδο του χρόνου αφού κάθε περίοδο, ο τόκος υπολογίζεται επί το αρχικό υπόλοιπο. Δηλαδή, ενός μεγαλύτερου κεφαλαίου καθώς αυξάνεται με τον τόκο κάθε περιόδου.

Ο τόκος που προκύπτει λόγω του ανατοκισμού είναι σαν μια μικρή «χιονοστιβάδα» που κυλά στην πλαγιά ενός βουνού. Όσο κατεβαίνει τόσο μεγαλώνει χάρη στο χιόνι που συγκεντρώνει.

Σημείωση: Η περίοδος ανατοκισμού είναι συνήθως εξαμηνιαία ή ετήσια.

Έτος Κατάθεση	Σύνολο Καταθέσεων (Α)	Αρχικό Υπόλοιπο (Β)	Επιτόκιο (Γ)	Απλός Τόκος (Δ=Α*Γ)	Τόκος Επί του Τόκου (Ε=ΣΤ-Δ)	Συνολικός Τόκος Έτους (ΣΤ=Β+Γ)	Σύνολο Απλού Τόκου	Σύνολο Τόκου Επί του Τόκου	Σύνθετος Τόκος (Ζ=Β+ΣΤ)	Υπόλοιπο	Μέθοδος Υπολογισμού Τόκου
1	20.000	20.000,00	5%	0,00	1.000,00	1.000,00	0,00	1.000,00	21.000,00	Απλή	
2		20.000,00	5%	1.000	50,00	1.050,00	2.000,00	50,00	2.050,00	Σύνθετη	
3		20.000,00	5%	1.000	102,50	1.102,50	3.000,00	152,50	3.152,50	Σύνθετη	
4		20.000,00	5%	1.000	157,63	1.157,63	4.000,00	310,13	4.310,13	Σύνθετη	
5		20.000,00	5%	1.000	215,51	1.215,51	5.000,00	525,64	5.525,64	Σύνθετη	
6		20.000,00	5%	1.000	276,28	1.276,28	6.000,00	801,92	6.801,92	Σύνθετη	
7		20.000,00	5%	1.000	340,10	1.340,10	7.000,00	1.142,02	7.842,02	Σύνθετη	
8		20.000,00	5%	1.000	407,10	1.407,10	8.000,00	1.549,12	8.549,12	Σύνθετη	
9		20.000,00	5%	1.000	477,46	1.477,46	9.000,00	2.026,58	11.026,58	Σύνθετη	
10		20.000,00	5%	1.000	551,33	1.551,33	10.000,00	2.577,91	12.577,91	Σύνθετη	
11		20.000,00	5%	1.000	628,90	1.628,90	11.000,00	3.206,81	14.206,81	Σύνθετη	
12		20.000,00	5%	1.000	710,34	1.710,34	12.000,00	3.917,15	15.917,15	Σύνθετη	
13		20.000,00	5%	1.000	795,86	1.795,86	13.000,00	4.713,01	17.713,01	Σύνθετη	
14		20.000,00	5%	1.000	885,65	1.885,65	14.000,00	5.598,66	19.598,66	Σύνθετη	
15		20.000,00	5%	1.000	979,93	1.979,93	15.000,00	6.578,59	21.578,59	Σύνθετη	
16		20.000,00	5%	1.000	1.078,93	2.078,93	16.000,00	7.657,52	23.657,52	Σύνθετη	
17		20.000,00	5%	1.000	1.182,88	2.182,88	17.000,00	8.840,40	25.840,40	Σύνθετη	
18		20.000,00	5%	1.000	1.292,02	2.292,02	18.000,00	10.132,42	28.132,42	Σύνθετη	
19		20.000,00	5%	1.000	1.406,62	2.406,62	19.000,00	11.539,04	30.539,04	Σύνθετη	
20		20.000,00	5%	1.000	1.526,95	2.526,95	20.000,00	13.065,99	33.065,99	Σύνθετη	
21		20.000,00	5%	1.000	1.653,30	2.653,30	21.000,00	14.719,29	35.719,29	Σύνθετη	
22		20.000,00	5%	1.000	1.785,96	2.785,96	22.000,00	16.505,25	38.505,25	Σύνθετη	
23		20.000,00	5%	1.000	1.925,26	2.925,26	23.000,00	18.430,51	41.430,51	Σύνθετη	
24		20.000,00	5%	1.000	2.071,53	3.071,53	24.000,00	20.502,04	44.502,04	Σύνθετη	
25		20.000,00	5%	1.000	2.225,10	3.225,10	25.000,00	22.727,14	47.727,14	Σύνθετη	
26		20.000,00	5%	1.000	2.386,36	3.386,36	26.000,00	25.113,50	51.113,50	Σύνθετη	
27		20.000,00	5%	1.000	2.555,68	3.555,68	27.000,00	27.669,18	54.669,18	Σύνθετη	
28		20.000,00	5%	1.000	2.733,46	3.733,46	28.000,00	30.402,64	58.402,64	Σύνθετη	
29		20.000,00	5%	1.000	2.920,13	3.920,13	29.000,00	33.322,77	62.322,77	Σύνθετη	
30		20.000,00	5%	1.000	3.116,14	4.116,14	30.000,00	36.438,91	66.438,91	Σύνθετη	

Χρονική Αξία του Χρήματος

Ο ανατοκισμός στηρίζεται στην έννοια της χρονικής αξίας του χρήματος καθώς η ποσότητα χρημάτων που κατέχεις σήμερα αξίζει περισσότερο σήμερα απ' ότι στο μέλλον εάν επενδύσεις σήμερα τα χρήματα σου και η επένδυση σου αποφέρει μελλοντικά κέρδη.

Για παράδειγμα,

Εάν κάποιος καταθέσει €100 σ' ένα τραπεζικό λογαριασμό με επιτόκιο 1%, θα έχει €101 μετά από 1 έτος. Αυτό σημαίνει ότι τα €100 αν αποταμιευτούν και αποφέρουν κέρδη, έχουν μεγαλύτερη αξία σήμερα από ότι τα €100 ένα χρόνο αργότερα.

Πρακτικές Συμβουλές

Αποταμίευση: Ένας καταθέτης πρέπει να θυμάται ότι ένας καταθετικός λογαριασμός μοιάζει με ένα ατομικό πορτοφόλι που όσο δεν αφαιρείς τα χρήματα από το πορτοφόλι αυτά αυξάνονται. Η αποταμίευση σε τακτά διαστήματα είναι ο καλύτερος και αποτελεσματικότερος τρόπος αποταμίευσης καθώς σταδιακά και με μικρές εισφορές δημιουργείτε ένα ποσό που θα είναι μεγαλύτερο από το άθροισμα των αρχικών εισφορών. Το ύψος του ανατοκισμού αυξάνεται με μεγάλο εκθετικό ρυθμό εάν το καταθετικό επιτόκιο είναι υψηλό.

Δανεισμός: Πριν από την λήψη ενός δανείου, ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει να εξετάσει εάν πράγματι χρειάζεται αυτό το δάνειο και αν έχει τη δυνατότητα να το αποπληρώσει. Πρέπει να γνωρίζει ότι εάν αθετήσει τις υποχρεώσεις του θα επιβαρυνθεί με επιπλέον κόστος μέχρι και κατάσχεση των περιουσιακών του στοιχείων. Εφόσον αξιολογήσει ότι χρειάζεται το δάνειο και μπορεί να το αποπληρώσει, πρέπει να αξιολογήσει τις επιλογές δανείων από διάφορες τράπεζες και να διαβάσει προσεκτικά τους δανειακούς όρους προτού υπογράψει. Στόχος του δανειολήπτη είναι να επισυνάψει δανειακή σύμβαση με το μικρότερο δυνατό επιτόκιο για να επιτύχει το μικρότερο δυνατό κόστος δανεισμού. Επιπρόσθετα πρέπει να λάβει υπόψη ότι όσο μεγαλύτερη η χρονική διάρκεια αποπληρωμής ενός δανείου τόσο μεγαλύτερο είναι το κόστος δανεισμού εφόσον πέραν από το κεφάλαιο που θα πρέπει να αποπληρώσει ο δανειολήπτης θα πρέπει να αποπληρώσει τόκο ο οποίος αυξάνεται εκθετικά λόγω του ανατοκισμού.

Βασικοί Τραπεζικοί Λογαριασμοί

Ο τρεχούμενος λογαριασμός ή λογαριασμός ταμειυτηρίου είναι ένα εργαλείο για να πραγματοποιούνται πληρωμές και την ίδια στιγμή εξασφαλίζει ασφαλή και γρήγορη πρόσβαση στα χρήματα του κατόχου του.

- Σκοπός: Συναλλαγές και αποταμίευση
- Διάρκεια: Χωρίς προθεσμία

Ένας προθεσμιακός λογαριασμός ανοίγει και έχει μια προθεσμία μέχρι την οποία είναι ενεργός. Αυτός ο λογαριασμός μπορεί να έχει διάρκεια από 1 ημέρα ως και 1 έτος. Ο κάτοχος μπορεί να ορίσει αυτό το διάστημα που τοποθετώντας τα χρήματα του στον προθεσμιακό λογαριασμό εκείνα θα αυξηθούν με τον εκάστοτε τόκο. Αν για οποιοδήποτε λόγο ο κάτοχος ανοίξει τον λογαριασμό πριν το τέλος της προθεσμίας τότε θα χάσει το κέρδος που θα έχει προστεθεί στο αρχικό ποσό της προθεσμιακής κατάθεσης. Άρα, όσο περισσότερο κρατήσουμε τα χρήματα μας σε μια προθεσμιακή κατάθεση και δεν τα χρησιμοποιούμε, τόσο περισσότερα χρήματα θα έχουμε όταν αποφασίσουμε να προχωρήσουμε σε ανάληψη από τον συγκεκριμένο λογαριασμό.

- Σκοπός: Αποταμίευση και δυνατότητα επενδύσεων
- Διάρκεια: Προκαθορισμένη, με περιορισμένη πρόσβαση

Οι αποταμιευτικός λογαριασμός μοιάζουν με το λογαριασμό ταμειυτηρίου και τις προθεσμιακές καταθέσεις και συνήθως έχει υψηλότερο επιτόκιο.

Πως μπορώ να εξασφαλίσω την χρηματοοικονομική μου ευημερία;

Αποταμίευση:

- Αποταμιεύω από νεαρή ηλικία
- Πραγματοποιώ τακτικές και σταθερές αποταμιεύσεις
- Σχετικές παροιμίες:
 - Φύλαε τα ρούχα σου να έσης τα μισά.
 - Φασούλι φασούλι, γεμίζει το σακούλι.
 - Τον Μάρτη ξύλα φύλαε, μεν κάψεις
 - τα παλλούτζια

Δάνειο:

- Λαμβάνω δάνειο μόνο εάν πράγματι το χρειάζομαι και αν έχω τη δυνατότητα να το αποπληρώσω
- Προτιμώ την αποταμίευση παρά τον δανεισμό
- Σχετική παροιμία:
 - Άπλωννε το σιέρν σου ως που φτάννει

Χρηματοοικονομική Ευημερία

- Ο χρηματοοικονομικός αλφαριθμητισμός αποτελεί τη γνώση και κατανόηση των χρηματοοικονομικών εννοιών και κινδύνων, όπως επίσης των δεξιοτήτων και της διάθεσης για την εφαρμογή αυτής της γνώσης και κατανόησης προκειμένου να ληφθούν αποτελεσματικές αποφάσεις σε ένα ευρύ φάσμα οικονομικών πλαισίων και να καταστεί δυνατή η συμμετοχή αυτών στην οικονομική ζωή ούτως ώστε να βελτιωθεί η χρηματοοικονομική ευημερία των ατόμων και της κοινωνίας.
- Η χρηματοοικονομική ευημερία αφορά την οικονομική ανεξαρτησία, την χρηματοοικονομική ασφάλεια και την χρηματοοικονομική ικανοποίηση του ατόμου.
- Οι πρόσφατες επιστημονικές μελέτες που πραγματοποίησε το ΤΕΠΑΚ καταδεικνύουν πως ο «χρηματοοικονομικός αναλφαριθμητισμός» υφίσταται ως πρόβλημα στην Κύπρο. Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα ευρήματα φαίνεται πως 7 στους 10 νεοεισερχόμενους Κύπριους φοιτητές είναι «χρηματοοικονομικά αναλφάβητοι».

Φεστιβάλ Up To YOU(th)

Σάββατο 23 Σεπτεμβρίου

Δρ Παναγιώτης Χ. Ανδρέου
Αναπληρωτής Καθηγητής
Χρηματοοικονομικής
Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

URL: www.pandreou.com

Twitter: @pandreou77
@financialwellbeinginstitute